

Nr 530

Av herr **Strand m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående inrättande av en statens pris- och kartellnämnd, m. m.*

Riksdagen hemställde år 1954 (skr. 217), att behovet av en fortsatt statlig priskontroll måtte förutsättningslöst utredas. I anledning av denna hemställan tillkallades i december samma år elva sakkunniga, som antog benämningen 1954 års priskontrollutredning. Utredningen överlämnade den 3 december 1955 ett enhälligt betänkande i vilket föreslogs, att det under normala tider genom statens försorg skulle bedrivas en prisregistrerande och prisanalyserande verksamhet, kompletterad med särskild konsumentupplysning i prisfrågor, och att den nuvarande prisregleringslagen i samband därmed icke skulle förlängas. Dessutom ingick i utredningens betänkande ett förslag till allmän prisregleringslag, avsedd att tillämpas vid krig, krigsfara eller då det "av annan orsak uppkommit betydande fara för allvarlig stegring av allmänna prisläget inom riket". Utredningen framlade vidare ett förslag till lag beträffande ändring av lagen av den 25 september 1953 (nr 603) om motverkande i vissa fall av konkurrensbegränsningar inom näringslivet. Syftet var att ge näringsfrihetsrådet möjlighet att ingripa mot *alla* slag av samhällsskadliga konkurrensbegränsningar, och i vissa fall skulle rådet kunna hemställa hos Kungl. Maj:t om att visst högsta pris måtte sättas, vilket icke av företagare skulle få överskridas utan tillstånd av rådet. Vidare innehöll betänkandet ett förslag till lag om uppgiftsskyldighet rörande pris- och konkurrensförhållanden.

De med utredningens förslag sammanhängande lagförslagen har remiterats till lagrådet. I proposition nr 97 behandlas de organisatoriska åtgärder, som i överensstämmelse med priskontrollutredningens förslag bör vidtagas i anslutning till den förordade lagstiftningen. I propositionen föreslås, att en myndighet, benämnd statens pris- och kartellnämnd, skall inrättas den 1 januari 1957. Nämnden skall ha till uppgift att följa prisutvecklingen inom näringslivet, registrera konkurrensbegränsande överenskommelser, utföra särskilda undersökningar rörande pris- och konkurrensförhållanden samt bedriva konsumentupplysning i prisfrågor.

Av såväl 1954 års priskontrollutrednings betänkande som av ovan nämnda proposition framgår, att det icke är fråga om att i samband med nämndens tillkomst inrätta nya tjänster, utan att 78 tjänster från nu-

varande statens priskontrollnämnd jämte 28 tjänster från kungl. kommerskollegium skall *överflyttas* till nämnden. Denna överflyttning och sammanslagning av verksamheten har av 1954 års priskontrollutredning ansetts möjliggöra en sådan rationalisering, att de nämnda 106 tjänsterna skulle kunna nedbringas till 94, trots att efter omorganisationen statens pris- och kartellnämnd, utöver de arbetsuppgifter som tidigare åvilat priskontrollnämnden och kommerskollegium, även skall fungera som utredningsinstans för den utvidgade verksamheten mot samhällsskadliga konkurrensbegränsningar inom näringslivet.

I departementschefens förslag angående nämndens organisatoriska utformning erinras om att den verksamhet, varom här är fråga, kräver en jämförelsevis omfattande organisation för att den önskade effekten skall kunna ernås. Det synes därför mycket anmärkningsvärt, att departementschefen, trots att han i princip är överens med utredningen om nämndens organisation och om att den bör erhålla tillräckliga arbetskraftsresurser, ändå förordar en ytterligare nedskärning av antalet tjänster från 94 till 79 på ett sådant sätt, att icke blott den organisatoriska ramen utan även nämndens kvalitet påverkas därav.

Mot bakgrunden av att 1954 års priskontrollutredning *enhälligt* har understrukit,

att den föreslagna omfattningen av de personella resurserna vid pris- och kartellnämnden är att anse såsom ett absolut minimum om övervakningen av pris- och kartellförhållandena skall göras någorlunda effektiv,

och att en effektiv verksamhet av här ifrågavarande slag förutsätter tillgång på högt kvalificerad personal, icke blott i organisationens ledning och på olika poster i chefsställning utan även för den övriga personal, som skall deltaga i utredningsarbetet,

synes den i propositionen föreslagna nedskärningen icke vara tillräckligt motiverad men synnerligen riskabel med hänsyn till den viktiga roll vi tillmäter en samhällelig prisövervakning. Vi är av den uppfattningen, att den i propositionen uttryckta hänsynen till återhållsamhet vid inrättandet av nya permanenta statliga organ är tillgodosedd genom den reduktion av antalet tjänster, som ligger i 1954 års priskontrollutrednings förslag. Under remissbehandlingen av betänkandet har såväl Landsorganisationen i Sverige som Tjänstemännens centralorganisation betecknat den organisatoriska utformningen av pris- och kartellövervakningen — vilken även näringslivets representanter i utredningen biträtt — såsom varande i underkant med hänsyn till den viktiga roll, som hithörande frågor spelar ur konsumentsynpunkt.

Vi vill även understryka den stora betydelse, som samhällets åtgärder

på pris- och kartellområdet har i ett större sammanhang, nämligen när det gäller att skapa underlag för praktiska och psykologiska åtgärder, som syftar till att uppnå en välbalanserad samhällsekonomisk utveckling.

Med stöd av det anförda får vi därför hemställa,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 97 angående inrättande av en statens pris- och kartellnämnd m. m. måtte fastställa den personella organisationen i enlighet med 1954 års priskontrollutrednings enhälliga förslag.

Stockholm den 5 april 1956

Axel Strand

Arne Geijer

Valter Åman
